

TÍÐINDI



Sigurð S. Simonsen er gamal skipari og vanur at ganga undan, tá tað snýr seg um føroyskan uppsjóvarfiskiskap. Hann var skipari á Leivi Øssursyni, tá hesin miðskeiðis í 1970-árunum fyrst gjørði royndir fyri Fiskirannsóknarstovuna og síðani sum hitt fyrsta norðurlenska skipið fór undir vinnuligan fiskiskap eftir uppsjóvarfiski við flóttitrolu. Seinni, í 1980 – 1981, var hann skipari á verksmiðjutrolaranum Giljanesi, tá hesin sum hitt fyrsta føroyska skipið framleiddi svartkjaft til matna og mjøl umborð

fjørð og alt økið her hevur Havsbrún verið høvuðslív-æðrin, sigur hann.

Eftir kollsigldu ætlanirnar fyrst í 1990-árunum hava aðrar royndir verið gjørdar at fáa eitt uppsjóvarvirki í býnum.

Tá hollendski matvøru-risin Kloosterboer stutt undan aldarskiftinum ætlaði sær henda vegin at byggja uppsjóvarvirki, var Fugla-fjørður leingi upp á tal.

- Eg veit ikki akkurát, hvat tað var, sum gjørði tað, um teir kanska fingi bjóðað betri umstøðuri Kollafirði ella okkurt sovorðið, men virkið endaði har, tá til stykkis kom, sigur Sigurð S. Simonsen.

Krakk frá Varðanum

So lógu ætlanirnar aftur stillar í nøkur ár, til tær vórðu tiknar fram aftur fyri 6-7 árum síðani. Sigurð S. Simonsen, sum var vorðin borgarstjóri í 2001, tók tá stig

til eitt samstarv við búskap-arfrøðingin Óla Samró, sum fekk litið upp í hendi at marknaðarføra verkætlan-ina og royna at fáa íleggjarar. Hetta samstarvið helt fram, til Varðin í Gøtu gjørði av at byggja uppsjóvarvirki á Tvøroyri.

- Áhugi var millum íleggjarar líka úr Hollandi til Japan at seta pening í eitt uppsjóvarvirki her, og verkætlanin fekk eisini uppbakking her heima. Men íleggjararnir vildu hava vinnuna á sjónum, reiðaríini við. Tí var bíðað í spenningi eftir gøtumonnunum. Úrslitið bleiv sum øllum kunnugt, at tað bleiv ikki her, teir satsaðu. So tá fór luftin aftur úr verkætlanini.

- Tað kunnu vera ymiskar orøkir til, at Varðin gav Fuglafirði krakk og fór heilt til Suðuroyar við sínum virki – eisini orsøkir, sum eg ikki kenni – men vit høvdu eisini ávísar trupulleikar við

havnaviðurskiftunum júst um tað munda, millum annað fór havnabygging, sum var í ger, í knús í einum illveðri, sigur Sigurð S. Simonsen.

Pláss fyri trimum

Nú hevur hann so blást lív í aftur verkætlanina, og hann vísir aftur atfinningunum, sum eisini hava verið at hoyrt. Millum annað heldur stjórin á Varðanum Pelagic á Tvøroyri í grein aðra staðir í blaðnum, at tað ikki er rúm fyri meira enn tveimum uppsjóvarvirkjum, sum framleiða til matna, í Føroyum.

- Tað skilji eg ikki, tá hugt verður eftir kvotustøddunum og útlitunum. Serliga nú alt bendir á, at svartkjaftakvoturnar fara at økjast munandi, so bara tær fara at koma upp á eini 250.000 – 260.000 tons. Svartkjafturin kann jú fiskast alt árið, meðan sildin og makrelurin verða fiskað í vertið-

um, ið fella saman. Tað fer at merkja støðugari arbeiðsgongd og arbeiði at kalla alt árið.

- Vit mugu eisini minnast til, at einaferð verður friður aftur á feltinum, og boykott og havnastongsul verða av. Tá verða umstøðurnar totalt broyttar, og vit kunnu við trimum nýmótans virkjum, sum liggja stak væl fyri, kappast um allan uppsjóvarfiskin í Norðuratlantshavinum, sigur Sigurð S. Simonsen.

Atlantiskur miðdepil

Hann vísir á, at serliga við svartkjaftinum liggja Føroyar sera væl fyri at kappast um rávøruna.

- Norðmenn, til dømis, fiska 95 prosent av teirra svartkjafti aðra staðir enn í norskum sjógvi. Tað mesta verður fiskað í ES-sjógvi, vestan fyri Írland og Sankt Kilda og á Hatton Bank. Haðani er ov langt at sigla

til Noregs at landa til matna, men tað er lagamanni at sigla til Føroya. Um vit bera okkum rætt at, kunnu vit fara frá onki virki at hava og nærum bara liggja í vegin, áðrenn makrelstriðið tók seg upp, til at verða ein miðdepil fyri pelagiskum matfiski í Norðuratlantshavi, sigur Sigurð S. Simonsen.

Hann sær eisini fyri sær, at eitt triðja virki fer at skapa eina positiva effekt fyri alla vinnuna heldur enn oyðileggjandi kapping.

- Tá spíssbelastningurin er í makrel- og sildavertiðini klára tey bæði virkini, sum nú eru, ikki at arbeiða undan, so lutfalsliga nógv endar á Havsbrún. Við trimum virkjum fer upp aftur størri partur av uppsjóvarfiskinum til matna, har virðisøkingin er størst.

- Skulu vit tosa um, at onkur missir, so er tað kanska Havsbrún, sum fer at fáa minni í sín part, enn

um tað bert vóru tvey virkir, ið framleiddu til matna. Men samanumtikið fer eitt nýtt uppsjóvarvirki í Fuglafirði at hava øgiliga stóran týðning, ikki bara fyri seg sjálvt, men fyri alt hitt virksemið her á leið eisini, sigur Sigurð S. Simonsen.

Bara ein verksmiðja

Hinvegin heldur hann tað ikki skapa nakra positiva effekt ella gagna vinnuni yvirhøvur, um Varðin Pelagic eisini fer undir mjølframleiðslu á Tvøroyri sum svar upp á eitt nýtt uppsjóvarvirki í Fuglafirði.

- Tað vil jú verða í andsøgn við verandi gongd, har roynt verður at fáa støðugt meira av uppsjóvarfiskinum framleiddan til matna. Tað er ein gongd, sum øll ynskja, og tí sær tað ikki serliga skilagott út í mínum eygum, um kapasiteturin til ídnaðarframleiðsluna samstundis verður øktur.